

22/12/2023

Задужбина Николе Спасића одликована орденом Светог краља Милутина

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије присуствовао је вечерас у Ректорату Универзитета у Београду свечаној додели награда најбољим студентима Медицинског и Пољопривредног факултета Универзитета у Београду.

Свечаности су присуствовали председник Управног одбора Задужбине прим. др Нада Тодоровић, чланови Управног одбора: проф. Предраг Поповић, др Миле Бјелајац и др Огњен Ђекић, мр Олга Сабо-Јерков; као и г. Душан Стокановић, управник Информативно-издавачке установе Српске Православне Цркве. Том приликом, поводом 101 године постојања и рада Задужбине Николе Спасића (1922–2023), патријарх Порфирије је одликовао Задужбину орденом Светог краља Милутина. Ово признање се додељује лицима и институцијама који су се осведочили као ктитори и добротвори, а носи име по краљу Стефану Урошу II Милутину, српском средњовековном владару и највећем ктитору из династије Немањића.

Уручујући високо црквено признање управитељу Задужбине Николе Спасића г. Војину Ђекићу, патријарх Порфирије је истакао:

– За мене лично посебна је радост када се налазим у друштву оних који се баве човекољубљем, филантропским радом. Немојте замерити што ћу рећи да сам и сам не од јуче и не из ове позиције, уназад деценијама, део сличних фондација и стицајем околности онај који руководи тим фондацијама. Једна од таквих је и Хуманитарни фонд Привредник, а друга је Задужбина Симе Игуманова. На челу те фондације *ex officio* је поглавар наше Цркве. Све задужбине овог карактера у нашем народу претрпеле су својеврсно распеће. Оно што је био аманет оснивача задужбина, оних који су уложили себе, своју љубав и оно што су имали у свој народ, оних који су даривали свом народу, а нарочито младима, претрпело је брутално заустављање после Другог светског рата, између 1957, и 1959. године, једним потписом извесне Цане Бабовић, када су многе задужбине престале да чине оно за шта су биле основане и да функционишу у складу са својом природом.

Међутим, ми знамо да добро никада не може бити елиминисано и избрисано. Може бити да у одређеним околностима добро и врлина буду заплуснуте и у сенци супротних вредности, али то бива само накратко и увек врлина, добро, лепота и правда као птица феникс из пепела се уздиже и опет изнова удише пуним плућима. Ја се радујем што је то случај и када говоримо о Задужбини Николе Спасића и сигуран сам да ће ова Задужбина бити све активнија, све

динамичнија и да ће имати могућност да у пуном капацитету, баш онако како је њен оснивач замислио, функционише, да све оно што је неко из свог срца и из свог џепа дао свом народу дође до реализације без обзира на препреке и искушења. Искушења и препреке су ту само да ојачају и оснаже вољу и опредељеност оних који су одлучили да се ставе у службу идеје Николе Спасића. Задужбинарство је нешто што одликује наш народ откад он зна за себе. Задужбинарство није ништа друго него суштински израз Јеванђеља и хришћанског опредељења нашег народа кроз векове. Ту чињеницу су не само знали, него и учинили реалношћу и праксом од почетка постојања наше државе, они који су припадали светородним домовима Немањића, Лазаревића, Бранковића... Али и готово сви поглавари наше Цркве, патријарси, архиепископи и епископи, били су задужбинари. То врло једноставно можемо да разумемо ако имамо у виду да су они који су били на челу српског народа кроз векове оставили своје трагове као задужбинари од Јерусалима, Цариграда, Трста, Свете Горе, Јоханесбурга, Чикага, Њујорка и Сиднеја са једне стране, а са друге стране само узмите за пример наш престони град. Где год да прођете улицама Београда моћи ћете да наиђете на понеку задужбину управо оних који су разумели да им таленат који имају, да буду креативни, да буду градитељи и да стичу, Бог није дао да би утврђивали своју моћ, своју снагу и да би стицали славу овог света, иако је и то постојало. Бог им је дао и разума и способности, али створио и околности да могу стећи оно што су стекли како би могли да пројаве баш јеванђељску љубав, тј. како би разумели да то што јесу и што имају постаје заувек њихово онда када деле са другима.

Један од таквих је био Никола Спасић, али засигурно, немојте замерити што ћу то рећи у вашем присуству, јесте и сви ви који сте данас део не само идеје него и праксе коју је установио Никола Спасић и што можда у много компликованијим условима чините све да његово дело не само не буде заборављено него да не пропадне. Ви чините све да оно буде актуелно и живо. Из тих разлога ми смо као Црква сматрали, јер сте оставили трага готово на свим пољима стваралаштва и постојања нашег народа као ктитори и као задужбинари, да управо орден Светог краља Милутина, који је највећи задужбинар из династије Немањића и можда уопште у нашој историји, буде само знак мале захвалности за све што чините и што је чинио Никола Спасић, који је кроз своје задужбине и данас међу нама, и данас јесте присутан, јесте жив. Нека вас Господ благослови и подржи у даљем вашем раду.

***

Никола Спасић био је српски велетрговац, банкар, добротвор и задужбинар рођен у првој половини 19. века. Још 1912. године је сву своју покретну и непокретну имовину завештао српском народу посредством своје задужбине. Улагао је у унапређење здравствене заштите, подизао је храмове Српске Православне Цркве. Посебно је издвајао за грађевине у Београду, нарочито у Кнез Михаиловој улици. Саградио је школу и дом за ђаке на Палилули, основао друштво „Краљ Дечански“ за помоћ слепој и глувонемој деци. Храм Светог мученика Трифуна на Топчидеру подигао је 1905. године. Опремао је резервну болницу у време балканских ратова и помагао новчано влади у време кризе због страних дугова. Основао је Инвалидски фонд Вука Караџића и Светог Ђорђа 1915. године како би се помагало пострадалим војницима. Једна од највећих његових донација је Градска болница у Београду подигнута 1935. године. Поред ње, основао је болнице и у Куманову и Крупњу. Задужбину су 1958. године национализовале комунистичке власти. И поред

на корист
аградила

spc.rs